Lesný náučný chodník Zabíjaná

Kraj:	Prešovský
Okres:	Prešov
Geomorfologická jednotka:	Šarišská vrchovina
Geologická jednotka:	flyšové pásmo
Chránené územie:	žiadne
Prístup:	bus MHD Prešov, Zabíjaná
Východisko:	Prešov, Cemjata, osada Zabíjaná, zastávka MHD v sedle
Trasa:	Prešov, Cemjata, Zabíjaná: menší polokruh lesoparkom od štátnej cesty k severu k pomníku streleckého súboja – väčší polokruh lesoparkom k juhu k Petőfiho buku
Dĺžka:	3,1 km, prevýšenie 50 m
Čas prechodu:	1,5 h
Počet zastávok:	15
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: lesnícke, prírodovedné, historické

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Okruh trasy dvakrát križuje červeno značenú Cestu hrdinov SNP (a zároveň medzinárodnú E8) a modrú turistickú značku.

Rok otvorenia: ?

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave, v roku 2023 panel 4 chýbal.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Stredná odborná škola lesnícka, Školské lesy, Cemjata 3, 080 01 Prešov, tel. 051 / 7711 300

Poznámky: (1) Lokalita východiska (a teda i náučný chodník) je pomenovaný podľa miesta, kde sa konávali súboje šľachticov, ktorí sa dostali do sporov v neďalekých kúpeľoch Cemjata. (2) Vo východisku náučného chodníka pri štátnej ceste je vyznačené parkovisko.

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Prešov. Tretie najväčšie mesto na Slovensku, leží na sútoku Torysy a Sekčova v severnom výbežku Košickej kotliny medzi Šarišskou vrchovinou na západe a severným koncom Slanských vrchov na východe. Oblasť mesta bola osídlená už v dávnoveku. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1247, od roku 1347 bol slobodným kráľovským mestom na križovatke obchodných ciest a rozvíjali sa tu remeslá a kultúra. V roku 1604 ho dobylo sedmohradské knieža Štefan Bočkaj. Prešovské jatky – hromadná poprava 20 prešovských mešťanov a zemanov, ktorú v roku 1687 po vykonštruovanom procese za protihabsburský odboj a kalvínsku či evanjelickú vieru nariadil generál Antonio Caraffa. Prešovská vzbura – poprava 40 vzbúrených slovenských vojakov z roku 1918, ktorá predznamenala rozpad Rakúsko-uhorskej monarchie. V roku 1919 tu bola vyhlásená Slovenská republika rád. Po vzniku Československa ako aj po oslobodení v roku 1945 nastal priemyselný a stavebný rozvoj mesta.

Cemjata. Časť mestskej časti č. 2 mesta Prešov západne od jadra mesta v doline Bzenovského potoka v členitom zalesnenom okraji Šarišskej vrchoviny pod sedlom s osadou Zabíjaná, ktorým prechádza štátna cesta z Prešova do Margecian. V polovici 19. storočia sa vyvíjala v území s minerálnymi prameňmi ako prímestská liečebná a rekreačná osada. Známe bolo sanatórium Krajinskej jednoty pre liečenie učiteliek. Kúpele, ktoré mali v celom Uhorsku povesť ako najlacnejšie, zanikli po druhej svetovej vojne. Pribudla výstavba rodinných domov a veľká záhradkárska osada. Niektoré z budov kúpeľného areálu sa zachovali a slúžia ako zariadenia pre seniorov. Dobovú záľubu miestnych uhorských šľachticov – kúpeľných hostí – spory riešiť duelom (súbojom pomocou strelných zbraní) pripomína malý pamätník v lese severne od osady na mieste, kde sa 8. 1. 1881 uskutočnil historikmi zaznamenaný posledný takýto pištoľový súboj, podľa čoho sa lokalita volá **Zabíjaná**. V osade je sídlo Školských lesov Cemjata pri Strednej odbornej škole lesníckej v Prešove, založených v roku 1959, ktoré okolitý lesný užívateľský celok aj obhospodarujú. Územie je prímestským rekreačným zázemím Prešova s **lesoparkom Cemjata**, vybudovaným v roku 1978, s početnými turistickými trasami, cyklotrasami, náučnými chodníkmi, minerálnymi prameňmi a ďalšou vybavenosťou. Prechádzajú ním červeno značená diaľková turistická trasa Cesta hrdinov Slovenského národného povstania (Devín – Dukla) – najdlhšia turistická magistrála na Slovensku – a zároveň tu súbežné Európske diaľkové turistické trasy E3 a E8 (viac o E3 > v Náučnom chodníku Okolím Rajeckého hradu a o Ceste hrdinov SNP a E8 > v Náučnom chodníku Kavečany – Hrešná).

Petőfiho buk. Mohutný, 200 rokov starý a vyše 40 m vysoký buk lesný (*Fagus sylvatica*) s priemerom

kmeňa 80 cm v lesoparku východne od osady Cemjata, chránený strom, ktorý v júli 2010 vyvrátil víchor počas búrky. V jeho kôre bolo meno maďarského básnika slovenského pôvodu a jednej z najvýraznejších postáv revolúcie v roku 1848 Sándora Petőfiho (1823 – 1849) a rok 1845, vyryté prešovskými študentmi v roku 1864 na pamiatku jeho návštevy Prešova a vychádzok do kúpeľov a lesov na Cemjate.

Kvašná voda > Náučný chodník Kvašná voda

Šarišská vrchovina. Horský celok na východe Slovenska medzi Jarovnicami, Širokým, Drienovskou Novou Vsou a juhozápadným okrajom intravilánu Prešova. Na severozápade až juhu susedí s Bachurňou, Braniskom a Čiernou horou, na východe a severovýchode s Košickou kotlinou a Spišsko-šarišským medzihorím. Ide o rozložité flyšové pohorie s hladko modelovaným pahorkatinovým až vrchovinovým reliéfom s chrbtami na pieskovcoch, dosahujúc max. výšku v západnej časti nad Širokým plošinatým lúčnatým vrchom **Za horou (717 m n. m.)**. V častiach s prevahou ílovcov nad pieskovcami sa vyvinuli brázdy (Širocká, Sedlická a Chminianska). Pri južnom okraji sa vyskytujú mezozoické sedimentárne horniny veporika. Pohorie preteká a odvodňuje riečka Svinka, prameniaca v susednom Branisku, a jej prítoky, len najjužnejšie neveľké plochy patria povodiu tu prameniacich priamych prítokov Hornádu. V území bohato rozčlenenom dolinami potokov s početnými drobnými sídlami sa striedajú plochy s poľnohospodárskym využitím, prevažujúce v západnej, vyššej, no menej členitej časti, s lesmi. Vrchovinou naprieč – spolovice údolím Svinky – vedie diaľnica D1.

Názvy informačných panelov

1. Popis trasy. Nákres trasy (*dve tabule*)
2. História Cemjaty
3. Stredná odborná škola lesnícka
4. Zabíjaná
5. Diviačia zver
6. Kapor
7. Školské hospodárstvo Cemjata
8. Borovica lesná
9. Cemjata kúpele
10. Petőfiho buk
11. Výchova mladín
12. Výchova nárastov
13. Obnova lesa
14. Certifikácia lesa
15. Cemjata v stredoveku

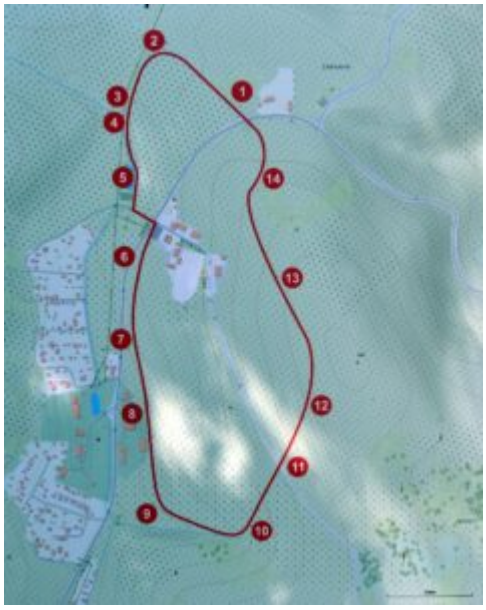

11
VYCHOVA NÁRASTOV

E3
E8
E3

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14

MAPY.CZ

Písšov
MAPY.CZ